

เอกสารคำสอน

ชุดวิชา 90305 การผลิตสัตว์
หน่วยที่ 10 การผลิตสัตว์ปีก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิชา พุทซาคำ

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ต. บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 025048046 – 48
แฟกซ์ 025033578

ชุดวิชา 90305 การผลิตสัตว์ (Animal Production)

คำอธิบายชุดวิชา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทย ในด้านสภาพ ศักยภาพ และระบบการเลี้ยง หลักการผลิตสัตว์ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ สุกร โคกระบือ และ สัตว์อื่น ๆ โดยกล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการผลิตสัตว์เหล่านี้ทั้งด้านพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ อาหารและการให้อาหาร สุขศาสตร์และโรคสัตว์ รวมถึงผลผลิต การแปรรูปและการตลาด และแนวทางในการพัฒนาการผลิตสัตว์ในอนาคตของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

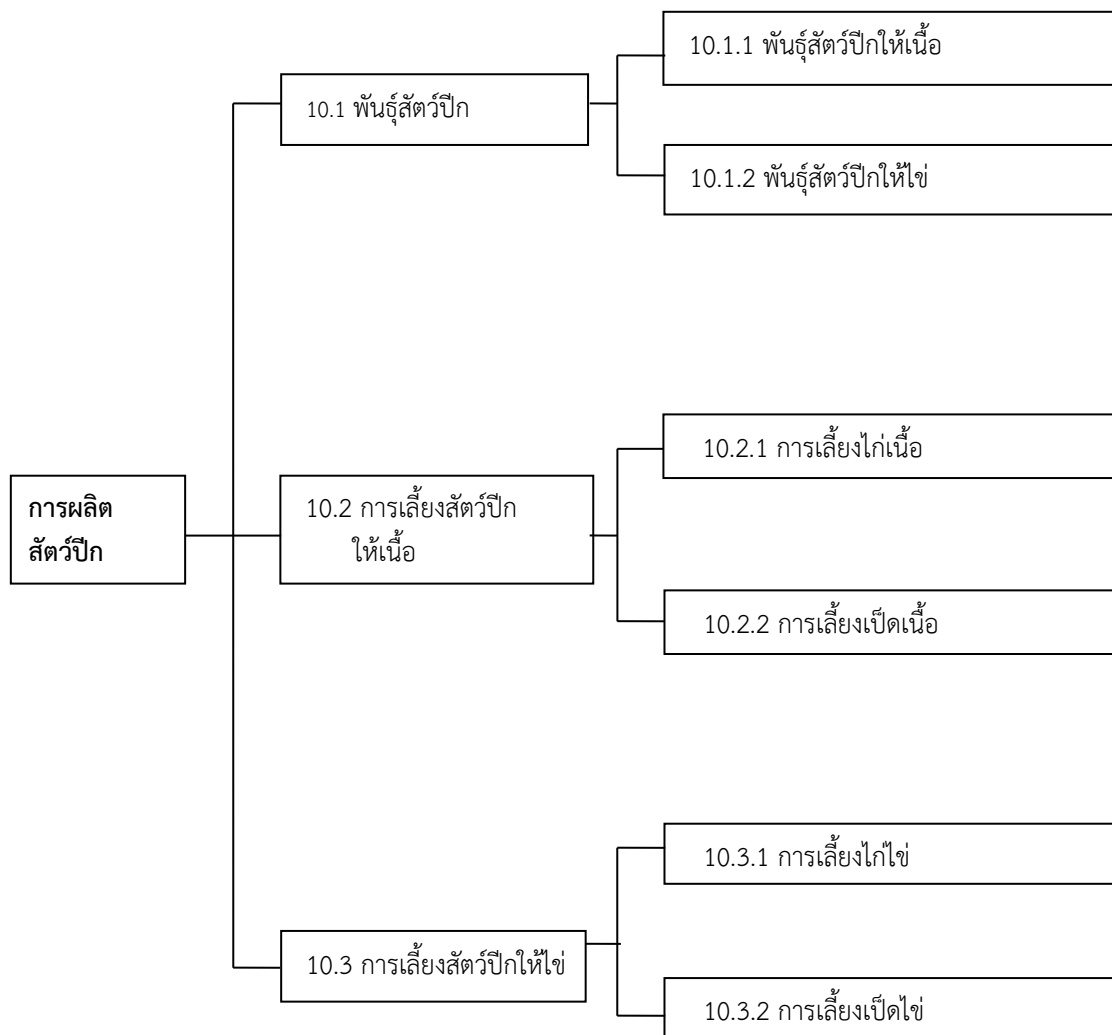
1. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสัตว์ในประเทศไทย
2. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการผลิตสัตว์ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ
3. เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการผลิตสัตว์

รายชื่อหน่วยการสอน

- หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตสัตว์ของประเทศไทย
- หน่วยที่ 2 การเริ่มต้นทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์
- หน่วยที่ 3 โรงเรือน และอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์
- หน่วยที่ 4 พันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์สัตว์
- หน่วยที่ 5 อาหารและการให้อาหารสัตว์
- หน่วยที่ 6 สุขศาสตร์และโรคสัตว์
- หน่วยที่ 7 การผลิตโคนม
- หน่วยที่ 8 การผลิตโคเนื้อและกระบือ
- หน่วยที่ 9 การผลิตสุกร
- หน่วยที่ 10 การผลิตสัตว์ปีก
- หน่วยที่ 11 การผลิตสัตว์เศรษฐกิจอื่นๆ
- หน่วยที่ 12 การผลิตสัตว์ในระบบเกษตรอื่นๆ
- หน่วยที่ 13 การจัดการผลผลิตจากสัตว์และของเสียจากการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 14 การตลาดสินค้าปศุสัตว์
- หน่วยที่ 15 แนวทางการพัฒนาการผลิตสัตว์ในอนาคตของประเทศไทย

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 10 การผลิตสัตว์ปีก

หน่วยที่ 10 การผลิตสัตว์ปีก

1. คำโครงเนื้อหา

- ตอนที่ 10.1 พันธุ์สัตว์ปีก
  - 10.1.1 พันธุ์สัตว์ปีกให้เนื้อ
  - 10.1.2 พันธุ์สัตว์ปีกให้ไข่
- ตอนที่ 10.2 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้เนื้อ
  - 10.2.1 การเลี้ยงไก่เนื้อ
  - 10.2.2 การเลี้ยงเป็ดเนื้อ
- ตอนที่ 10.3 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้ไข่
  - 10.3.1 การเลี้ยงไก่ไข่
  - 10.3.2 การเลี้ยงเป็ดไข่

แนวคิด

1. สัตว์ปีกที่เลี้ยงเพื่อต้องการเนื้อสำหรับบริโภค ที่เลี้ยงเป็นการค้าในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิดแต่สัตว์ปีกให้เนื้อที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศคือ ไก่เนื้อ และเป็ดเนื้อ สำหรับสัตว์ปีกให้ไข่ที่เลี้ยงไว้เพื่อต้องการไข่สำหรับบริโภค ที่สำคัญได้แก่ ไก่ไข่ เป็ดไข่ และนกกระทา ซึ่งสัตว์ปีกเหล่านี้มีมากมายหลายพันธุ์ ทั้งสัตว์ปีกพันธุ์แท้และสัตว์ปีกลูกผสม ซึ่งในแต่ละพันธุ์มีข้อดีข้อด้อยในการเลี้ยงและประสิทธิภาพการผลิตที่แตกต่างกัน
2. การจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ การจัดการลูกไก่เนื้อระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และการจัดการไก่เนื้อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด การจัดการเลี้ยงดูเป็ดเนื้อแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ การจัดการลูกเป็ดเนื้อระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และการจัดการเป็ดเนื้อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด ซึ่งในแต่ละระยะมีการจัดการในการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจัดบันทึกข้อมูล เป็นต้น
3. การจัดการเลี้ยงดูไก่ไข่แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การจัดการไก่ไข่ระยะกก การจัดการไก่ไข่ระยะรุ่น และการจัดการไก่ไข่ระยะไข่ ส่วนการจัดการเลี้ยงดูเป็ดไข่แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ การจัดการเป็ดไข่ระยะกก การจัดการลูกเป็ดเล็ก การจัดการเป็ดไข่ระยะรุ่น และการจัดการเป็ดไข่ระยะไข่ ซึ่งการจัดการในการเลี้ยงไก่ไข่และเป็ดไข่แต่ละระยะ มีการจัดการในการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจัดบันทึกข้อมูล เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาหน่วยที่ 10 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. จำแนกและอธิบายพันธุ์สัตว์ปีกให้เนื้อและพันธุ์สัตว์ปีกให้ไข่ได้
2. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูสัตว์ปีกให้เนื้อแต่ละระยะได้
3. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูสัตว์ปีกให้ไข่แต่ละระยะได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 10
2. ศึกษาเอกสารการสอนตอนที่ 10.1-10.3
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารการสอน
4. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์หรือวีซีดีประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 10
6. ทำกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
7. เข้ารับบริการสอนเสริม (ถ้ามี)

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์หรือวีซีดีประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. การสอนเสริม (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 10 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 10

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การผลิตสัตว์ปีก”
คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

---

1. ไก่พันธุ์ใดที่นิยมใช้เป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์สำหรับผลิตไก่ลูกผสมเพื่อขายเนื้อ
  - ก. พันธุ์อาร์เบอร์เอเคอร์
  - ข. พันธุ์รอส
  - ค. พันธุ์ไวท์พลิมัทรอก
  - ง. พันธุ์คอบป์
  - จ. พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด
2. ไก่พันธุ์ใดที่นิยมใช้เป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์สำหรับผลิตไก่ลูกผสมเพื่อขายไข่
  - ก. พันธุ์อาร์เบอร์เอเคอร์
  - ข. พันธุ์รอส
  - ค. พันธุ์ไวท์พลิมัทรอก
  - ง. พันธุ์คอบป์
  - จ. พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด
3. ก่อนลูกไก่มาถึงฟาร์ม ผู้เลี้ยงควรติดตั้งเครื่องกกให้เรียบร้อยก่อนลูกไก่มาถึงฟาร์มกี่ชั่วโมง
  - ก. 1-2 ชั่วโมง
  - ข. 4-6 ชั่วโมง
  - ค. 6-12 ชั่วโมง
  - ง. 12-24 ชั่วโมง
  - จ. 24-48 ชั่วโมง
4. ภาชนะให้อาหารไก่เนื้อระยะรุ่น ควรปรับให้มีความสูงที่ระดับใด
  - ก. ขอบบนของถาดอาหารต่ำกว่าระดับหลังไก่ประมาณ 1 นิ้ว
  - ข. ขอบบนของถาดอาหารสูงกว่าระดับหลังไก่ประมาณ 1 นิ้ว
  - ค. ขอบบนของถาดอาหารต่ำกว่าระดับหัวไก่ประมาณ 1 นิ้ว
  - ง. ขอบบนของถาดอาหารสูงกว่าระดับหัวไก่ประมาณ 1 นิ้ว
  - จ. ขอบบนของถาดอาหารอยู่ที่ระดับปากไก่
5. เมื่อลูกเป็ดมาถึงฟาร์ม ควรมีการจัดการใดเป็นอันดับแรก
  - ก. ให้อาหารเม็ดขบโดยโรยบนกระดาด
  - ข. สุ่มซังน้ำหนักลูกเป็ดต่อกล่อง
  - ค. ให้ลูกเป็ดได้กินน้ำทันที
  - ง. ติดเบอร์ที่ขาพร้อมนับจำนวน
  - จ. ให้อาหารป้องกันโรคโดยการหยอดจุ่ม

6. ข้อใดเป็นการจัดการเปิดเนื้อระยะรุ่นถึงส่งตลาดที่ถูกต้อง
  - ก. ควรให้อาหารเปิดวันละหลายครั้ง เพื่อกระตุ้นให้เปิดกินอาหาร
  - ข. ปรับอุณหภูมิในโรงเรือนให้เหมาะสมที่ 32-35 องศาเซลเซียส
  - ค. ทำวัคซีนให้กับเปิดตามช่วงอายุอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิล
  - ง. พื้นที่สำหรับเลี้ยงเปิดระยะนี้ คือ ในโรงเรือนระบบเปิดให้มีน้ำหนักเปิดมีชีวิตรวมไม่เกิน 26 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร
  - จ. ถูกทุกข้อ
7. การคัดไก่ไข่ระยะรุ่น ควรทำที่อายุ เท่าไร
  - ก. 2-3 สัปดาห์
  - ข. 5-6 สัปดาห์
  - ค. 8-10 สัปดาห์
  - ง. 12-14 สัปดาห์
  - จ. 16-18 สัปดาห์
8. ไก่ไข่ระยะไข่ควรให้แสงสว่างวันละกี่ชั่วโมง
  - ก. 10-12 ชั่วโมง
  - ข. 13-14 ชั่วโมง
  - ค. 15-17 ชั่วโมง
  - ง. 18-20 ชั่วโมง
  - จ. 20-23 ชั่วโมง
9. อุณหภูมิในการกกลูกเปิดระยะ 7 วันแรก ควรมีอุณหภูมิเท่าใด
  - ก. 25-28 องศาเซลเซียส
  - ข. 29-32 องศาเซลเซียส
  - ค. 33-35 องศาเซลเซียส
  - ง. 35-37 องศาเซลเซียส
  - จ. 38-39 องศาเซลเซียส
10. ข้อใดเป็นวิธีการควบคุมอาหารเปิดไข่ระยะรุ่น
  - ก. ควบคุมปริมาณโภชนะในสูตรอาหาร
  - ข. ควบคุมปริมาณอาหารที่ให้เปิดกิน
  - ค. จำกัดปริมาณโภชนะให้อาหาร
  - ง. ข้อ ก. และ ข. ถูก
  - จ. ข้อ ข. และ ค. ถูก

ตอนที่ 10.1 พันธุ์สัตว์ปีก

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

10.1.1 พันธุ์สัตว์ปีกให้เนื้อ

10.1.2 พันธุ์สัตว์ปีกให้ไข่

แนวคิด

1. สัตว์ปีกที่เลี้ยงเพื่อต้องการเนื้อสำหรับบริโภค ที่เลี้ยงเป็นการค้าในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิดแต่สัตว์ปีกให้เนื้อที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศคือ ไก่เนื้อ และเป็ดเนื้อ ซึ่งสัตว์ปีกเหล่านี้มีมากมายหลายพันธุ์ ทั้งสัตว์ปีกพันธุ์แท้และสัตว์ปีกลูกผสม ซึ่งในแต่ละพันธุ์มีข้อดีข้อด้อยในการเลี้ยงและประสิทธิภาพการผลิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการเลือกพันธุ์ใดมาเลี้ยง ผู้เลี้ยงจำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติหรือข้อดีข้อด้อยของแต่ละพันธุ์ และความต้องการของตลาดและผู้บริโภคอีกด้วย
2. สัตว์ปีกให้ไข่หมายถึงสัตว์ปีกที่เลี้ยงไว้เพื่อต้องการไข่สำหรับบริโภค ที่สำคัญได้แก่ ไก่ไข่ เป็ดไข่ และนกกกระทา ซึ่งสัตว์ปีกให้ไข่เหล่านี้มีหลากหลายพันธุ์ ทั้งพันธุ์แท้และลูกผสม การเลือกพันธุ์ใดมาเลี้ยงจำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติ และความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.1 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายพันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์ของสัตว์ปีกให้เนื้อที่สำคัญได้
2. อธิบายพันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์ของสัตว์ปีกให้ไข่ที่สำคัญได้

ตอนที่ 10.1 พันธุ์สัตว์ปีก

1. พันธุ์สัตว์ปีกให้เนื้อ

สัตว์ปีกที่เลี้ยงเพื่อต้องการเนื้อสำหรับบริโภค ที่เลี้ยงเป็นการค้าในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิดเช่น ไก่เนื้อหรือไก่กระทง เป็ดเนื้อ ห่าน และนกกระทา สัตว์ปีกเหล่านี้มีมากมายหลายพันธุ์ ทั้งสัตว์ปีกพันธุ์แท้และสัตว์ปีกลูกผสม ซึ่งในแต่ละพันธุ์มีข้อดีข้อด้อยในการเลี้ยงและประสิทธิภาพการผลิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการเลือกพันธุ์ใดมาเลี้ยง ผู้เลี้ยงจำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติหรือข้อดีข้อด้อยของแต่ละพันธุ์ และยังต้องพิจารณาความต้องการของตลาดและผู้บริโภคอีกด้วย จึงมีความจำเป็นต้องรู้จักพันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์ของสัตว์ปีกแต่ละชนิด เนื่องจากสัตว์ปีกให้เนื้อที่เลี้ยงในประเทศไทยมีหลากหลายชนิด แต่สัตว์ปีกให้เนื้อที่ผู้บริโภคนิยมบริโภคและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศคือ ไก่เนื้อ และเป็ดเนื้อ

1.1 พันธุ์ไก่เนื้อ ไก่เนื้อที่เลี้ยงในปัจจุบันมีทั้งไก่เนื้อพันธุ์แท้และไก่เนื้อลูกผสม โดยไก่เนื้อพันธุ์แท้จะเลี้ยงเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไก่เนื้อลูกผสมทางการค้ามากกว่าการเลี้ยงเพื่อขายเป็นไก่เนื้อโดยแท้จริง เนื่องจากให้ผลผลิตน้อยกว่าไก่เนื้อลูกผสม พันธุ์ไก่เนื้อที่นิยมเลี้ยงสามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์การเลี้ยงได้เป็น

1.1.1 ไก่พื้นเมือง (Thai Native Chicken) เป็นไก่พื้นเมืองพันธุ์แท้ของไทย มีเนื้อแน่นกว่าไก่พันธุ์ต่างประเทศ มีนิสัยชอบพอกไข่ มีความทนทานต่อสภาพการเลี้ยงดูแบบปล่อยตามธรรมชาติเพราะหากินเก่ง ปัจจุบันนิยมนำไก่พื้นเมืองมาผสมกับไก่พันธุ์แท้พันธุ์อื่นๆ เช่น ไก่เซียงไฮ้ ไก่เบตง และไกโรดไอส์แลนด์เรด เพื่อผลิตไก่ลูกผสมสามสายเลือด ซึ่งเป็นที่นิยมและขายได้ราคาดีกว่า ไก่เนื้อโดยทั่วไป

1.1.2 ไก่เนื้อพันธุ์แท้ที่ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ ไก่พันธุ์แท้จะนิยมใช้เป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์สำหรับผลิตไก่ลูกผสมเพื่อขายเนื้อ ซึ่งจะเป็นพันธุ์ไก่ในต่างประเทศ ไม่พบการเลี้ยงไก่เนื้อพันธุ์แท้ที่ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ในประเทศไทย พันธุ์ไก่ที่นำมาใช้เป็นพ่อและแม่พันธุ์ไก่เนื้อ จะต้องมีลักษณะเด่นในด้านกรให้เนื้อมาก ซึ่งพันธุ์ไก่เนื้อที่นิยมนำมาเลี้ยงเป็นพ่อแม่พันธุ์ เช่น ไก่พันธุ์คอร์นิช และไก่พันธุ์ไวท์พลิมัทรอก

1.1.3 ไก่เนื้อลูกผสม (Hybrid breed) เป็นไก่เนื้อที่ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างสายพันธุ์ไก่เนื้อเพศผู้ (สายพ่อ) และสายพันธุ์ไก่เนื้อเพศเมีย (สายแม่) ตั้งแต่ 2 พันธุ์ขึ้นไป โดยไก่เนื้อลูกผสมที่ได้จะรวมลักษณะที่ดีที่ต้องการจากพ่อแม่พันธุ์ไว้ เช่น มีอัตราการเจริญเติบโตให้เนื้อมาก และมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดี เป็นต้น ปัจจุบันไก่เนื้อที่เลี้ยงเพื่อการค้าในประเทศไทยเป็นไก่เนื้อลูกผสมทั้งหมด โดยมีการส่งพันธุ์ไก่จากต่างประเทศตั้งแต่ระดับปู่ย่า-ตายาย (Grand Parents Stock; GP) หรือระดับพ่อแม่พันธุ์ (Parents Stock; PS) ไก่เนื้อลูกผสมที่มีขายมีชื่อทางการค้ามากมายขึ้นกับบริษัทผู้ผลิตไก่แต่ละพันธุ์ เช่น พันธุ์อาร์เบอร์ เอเคอร์ (Arbor Acres) พันธุ์รอส (Ross) พันธุ์คอบบ์ (Cobb) และพันธุ์ฮับบาร์ด (Hubbard) เป็นต้น

1.2 พันธุ์เป็ดเนื้อ เป็ดพันธุ์เนื้อที่นิยมเลี้ยงเป็นการค้ามีหลายสายพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นเป็ดที่มีขนสีขาว พันธุ์ที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ได้แก่

1.2.1 เป็ดพันธุ์ปักกิ่ง (Pekin) เป็ดพันธุ์พื้นเมืองของจีน จัดเป็นเป็ดพันธุ์แท้ ต่อมาได้ถูกนำไปปรับปรุงพันธุ์ในประเทศอังกฤษ มีลักษณะขนสีขาว หน้างมีสีเหลือง ปากมีสีเหลืองอมส้ม แข็งและขามีสีส้ม ลำตัวขนาดใหญ่ ออกแบนกว้าง ขาใหญ่แข็งแรง มีอัตราการเจริญเติบโต ให้ไข่มัดก จัดเป็นเป็ดเนื้อที่เลี้ยงกันมากพันธุ์หนึ่ง

1.2.2 เป็ดพันธุ์มัสโควี (Muscovy) หรือเรียกว่าเป็ดเทศ เป็นเป็ดพันธุ์แท้ที่มีขนาดใหญ่ ส่วนหน้ามีสีแดงมีลักษณะขรุขระ ลำตัวลึกยาว หลังลาดเป็นเส้นตรง ผิวหนังมีสีชมพู สีขนมีหลายสีได้แก่ สีขาวทั้งตัว

สีดำ สีขาวปีกดำ สีขาวปีกน้ำเงิน และสีน้ำเงิน มีการเจริญเติบโตช้า ไขไม่ดก ปัจจุบันใช้เป็นเปิดพ่อแม่พันธุ์ในการผลิตเปิดลูกผสม

1.2.3 เปิดลูกผสม เปิดลูกผสมที่เลี้ยงเป็นการค้าในปัจจุบันมีหลายพันธุ์ โดยมีการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์จากเปิดพันธุ์แท้ตั้งแต่ 2 พันธุ์ หรือ 2 สายพันธุ์ ขึ้นไปนำมาผสมพันธุ์กัน เปิดลูกผสมมีอัตราการเจริญเติบโตดี อัตราแลกเนื้อดี มีความแข็งแรงสูง เปิดลูกผสมที่พบทั่วไป เช่น เปิดปิวฉาย เปิดเซอร์วัลเลย์ เปิดบาร์บาร์ และเปิดกรีมัวร์ เป็นต้น

2. พันธุ์สัตว์ปีกให้ไข่

สัตว์ปีกให้ไข่หมายถึง สัตว์ปีกที่เลี้ยงไว้เพื่อต้องการไข่สำหรับบริโภค ที่สำคัญได้แก่ ไก่ไข่ และเปิดไข่ ซึ่งสัตว์ปีกให้ไข่เหล่านี้มีหลากหลายพันธุ์ ทั้งพันธุ์แท้และลูกผสม การเลือกพันธุ์ใดมาเลี้ยง จำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติ และความต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นสำคัญ

2.1 พันธุ์ไก่ไข่ ไก่ไข่ที่นิยมเลี้ยงในปัจจุบันมีทั้งไก่ไข่พันธุ์แท้และไก่ไขูลูกผสมเช่นเดียวกับไก่เนื้อ การที่ผู้เลี้ยงจะเลือกเลี้ยงไก่ไข่สายพันธุ์ใดควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ผลผลิตที่ได้ และความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ พันธุ์ไก่ไข่ในปัจจุบันสามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์การเลี้ยงได้เป็น ไก่ไข่พันธุ์แท้ที่ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ และไก่ไขูลูกผสม

2.1.1 ไก่ไข่พันธุ์แท้ที่ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ ไก่ไข่เหล่านี้นิยมใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์หรือแม่พันธุ์สำหรับผลิตไก่ไขูลูกผสมขาย ซึ่งจะเป็นพันธุ์ไก่ในต่างประเทศ ได้แก่ ไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาว (White Leghorn) ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด (Rhode Island Red) และไก่พันธุ์บาร์พลิมัทร็อค (Barred Plymouth Rock)

2.1.2 ไก่ไขูลูกผสม เป็นไก่ไข่ที่เลี้ยงเพื่อการค้า ได้จากการผสมพันธุ์ไก่ไข่พันธุ์แท้ตั้งแต่ 2 พันธุ์ขึ้นไปเช่นเดียวกับไก่เนื้อลูกผสม ไก่ไขูลูกผสมจะรวมลักษณะต่างๆ ที่ต้องการทั้งจากพ่อและแม่ เช่น โกมีขนาดตัวเล็ก เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เร็ว ให้ผลผลิตไข่มาก ให้ไข่ฟองโต คุณภาพเปลือกไข่ดี มีประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดี เปลือกไข่แข็งแรง และอัตราการมีชีวิตรอดสูง ไก่ไขูลูกผสมที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ได้แก่ ไก่ไขูลูกผสมที่ให้ไข่เปลือกสีน้ำตาล เช่น พันธุ์เอชแอนด์เอ็น พันธุ์ดีคาร์บ พันธุ์ไฮเซก พันธุ์ฮับบาร์ด และพันธุ์ อีซาบราร์วิน เป็นต้น

2.2 พันธุ์เปิดไข่ เปิดพันธุ์ไข่มีหลายพันธุ์ พันธุ์ที่พบเลี้ยงทั่วไป ได้แก่

2.2.1 เปิดพันธุ์กากิแคมป์เบลล์ (Kaki Campbell) จัดเป็นเปิดไข่พันธุ์แท้ที่ให้ไข่ดกที่สุดและนิยมเลี้ยงมากที่สุด มีขนสีกากิยกเว้นขนปีก ขนบริเวณหลังสีจางกว่า ปากสีดำอมเขียว เพศผู้ขาและเท้าสีส้ม เพศเมียขาและเท้าสีกากิเข้ม

2.2.2 เปิดพันธุ์พื้นเมืองไทย เปิดพื้นเมืองที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทยมี 3 พันธุ์ โดยมีชื่อเรียกตามแหล่งที่เลี้ยงคือ เปิดนครปฐม เปิดปากน้ำ และเปิดกบินทร์บุรี

2.2.3 เปิดไขูลูกผสม ในปัจจุบันได้มีการผลิตเปิดไขูลูกผสมทางการค้าเพิ่มมากขึ้น โดยการนำเปิดไข่พันธุ์แท้ 2 พันธุ์มาผสมกัน และทำการคัดเลือกพันธุ์ที่มีอัตราการผลิตไขสูงสุดตามความต้องการของตลาด ตัวอย่างพันธุ์เปิดไขูลูกผสม เช่น เปิดลูกผสมระหว่างพันธุ์กากิแคมป์เบลล์กับพันธุ์พื้นเมือง เปิดลูกผสม ระหว่างเปิดพันธุ์อินเดียนรันเนอร์ เปิดกากิแคมป์เบลล์และเปิดพันธุ์พื้นเมืองของประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเปิดลูกผสมเหล่านี้จะมีอัตราการให้ไข่ และอัตราการเจริญเติบโตดีกว่าพันธุ์แท้

กิจกรรม 10.1.1

1. จงระบุพันธุ์ไก่เนื้อที่นิยมเลี้ยงเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไก่เนื้อลูกผสม
2. จงระบุพันธุ์เป็ดเนื้อที่นิยมเลี้ยงเป็นการค้าในประเทศไทย

บันทึกตอบกิจกรรม 10.1.1

1. _____
 _____
 _____
2. _____
 _____
 _____

กิจกรรม 10.1.2

1. จงระบุพันธุ์ไก่ไข่ที่เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไก่ไข่ลูกผสม
2. จงระบุพันธุ์เป็ดไข่พื้นเมืองที่เลี้ยงในประเทศไทย

บันทึกตอบกิจกรรม 10.1.2

1. _____
 _____
 _____
2. _____
 _____
 _____

ตอนที่ 10.2 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้เนื้อ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 10.2.1 การเลี้ยงไก่เนื้อ
- 10.2.2 การเลี้ยงเป็ดเนื้อ

แนวคิด

1. การจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และการจัดการไก่เนื้อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด ซึ่งในแต่ละระยะมีการจัดการในการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจดบันทึกข้อมูล เป็นต้น
2. การจัดการเลี้ยงดูเป็ดเนื้อแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ การจัดการลูกเป็ดระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และการจัดการระยะเปิดรุ่นจนถึงส่งตลาด เพื่อให้การเลี้ยงประสบผลสำเร็จและได้รับผลตอบแทนสูงสุดได้ ผู้เลี้ยงควรมีการจัดการการเลี้ยงเป็ดในแต่ละระยะอย่างถูกต้อง ตั้งแต่การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจดบันทึกข้อมูล เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อแต่ละระยะได้
2. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูเป็ดเนื้อแต่ละระยะได้

ตอนที่ 10.2 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้เนื้อ

1. การเลี้ยงไก่เนื้อ

การจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด (2 สัปดาห์ขึ้นไป) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การเลี้ยงไก่เนื้อระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ การเลี้ยงไก่เนื้อระยะนี้ต้องให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เนื่องจากไก่ยังมีขนาดเล็ก สิ่งสำคัญในด้านการจัดการการเลี้ยงสำหรับไก่เนื้อระยะนี้ ได้แก่

1.1.1 การเตรียมโรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ การเตรียมโรงเรือนนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการเลี้ยงไก่เนื้อ เป็นขั้นตอนที่ต้องให้ความสำคัญ เอาใจใส่และต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อให้โรงเรือนและอุปกรณ์ที่ใช้เลี้ยงไก่เนื้อมีความสะอาด และปลอดจากเชื้อโรคต่างๆ มากที่สุด จัดเป็นขั้นตอนที่มีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพของไก่เนื้อ ถ้าผู้เลี้ยงมีการเตรียมโรงเรือนไม่ดีอาจเป็นสาเหตุให้เกิดโรคระบาดขึ้นในฟาร์มได้

1.1.2 การจัดการไก่เนื้อในระยะก ระยะกจัดเป็นระยะที่สำคัญที่ต้องการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างมาก เนื่องจากลูกไก่ยังเล็ก เกิดปัญหาสุขภาพและตายได้ง่าย ดังนั้นการจัดการในระยะนี้จึงต้องระมัดระวังและปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนอย่างเคร่งครัด เริ่มตั้งแต่การเตรียมรับลูกไก่ การจัดการเมื่อลูกไก่มาถึงฟาร์ม และการจัดการต่างๆ ในระหว่างการกลูกไก่ ได้แก่ การจัดการการให้อาหาร การจัดการการให้น้ำ การจัดการเกี่ยวกับพื้นที่ในการกลูกไก่ การจัดการเกี่ยวกับอุณหภูมิในการกลูกไก่ การจัดการเกี่ยวกับความชื้นภายในโรงเรือน การจัดการเกี่ยวกับการระบายอากาศภายในโรงเรือน การจัดการเกี่ยวกับแสงสว่างภายในโรงเรือน การให้วัคซีน และการจดบันทึกข้อมูล

1.2 การเลี้ยงไก่เนื้อระยะรุ่นถึงส่งตลาด การจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อในช่วงระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด (2 สัปดาห์ขึ้นไป) ถือว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกับในระยะก เนื่องจากไก่เนื้อเมื่ออัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อสูง จึงเป็นสัตว์ที่เกิดความเครียดได้ง่าย การจัดการไก่เนื้อระยะรุ่นถึงส่งตลาด ได้แก่ มีพื้นที่ในการเลี้ยงไก่เนื้ออย่างเพียงพอให้สัตว์อยู่อย่างสบาย มีอาหารให้ไก่เนื้อกินตลอดเวลา น้ำที่ใช้เลี้ยง ควรเป็นน้ำที่สะอาด มีคุณภาพดี ปราศจากสิ่งเจือปน มีการควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีการระบายอากาศที่ดีและเพียงพอ ควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ภายในโรงเรือนให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสม มีแสงสว่างอย่างเพียงพอเพื่อให้ไก่มองเห็นอาหารอย่างชัดเจน มีการให้วัคซีนไก่เนื้อตามช่วงอายุอย่างเคร่งครัด มีการกำจัดไก่ตายหรือไก่คัดทิ้งอย่างถูกวิธี ควรจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อถึงวันจับไก่เนื้อส่งตลาดต้องมีการอดอาหารไก่เนื้ออย่างน้อย 8 ชั่วโมงก่อนถึงเวลาเชือดไก่ ควรจับไก่เนื้อและบรรจุทุกไก่เนื้อในเวลากลางคืน หลังจากจับไก่เนื้อออกจากโรงเรือนหมดแล้ว ผู้เลี้ยงต้องขนวัสดุรองพื้นและมูลไก่ออกจากโรงเรือนให้หมด ไม่ควรกองทิ้งไว้ภายในฟาร์ม เพราะจะเป็นแหล่งเพาะและแพร่กระจายเชื้อโรคสู่ไก่ฝูงอื่นๆ ในฟาร์มได้

2. การเลี้ยงเป็ดเนื้อ

การเลี้ยงเป็ดเนื้อในประเทศไทยในปัจจุบันยังคงมีทั้งการเลี้ยงแบบหลังบ้าน และการเลี้ยงในเชิงอุตสาหกรรม ซึ่งมีรูปแบบการเลี้ยง 3 ลักษณะ คือ การเลี้ยงแบบไล่ทุ่ง การเลี้ยงแบบปล่อยลาน และการเลี้ยงในโรงเรือน ไม่ว่าผู้เลี้ยงเป็ดเนื้อจะเลี้ยงเป็ดในระบบใด ผู้เลี้ยงควรมีการจัดการการเลี้ยงเป็ดในแต่ละระยะอย่างถูกต้อง ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือนที่มีขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับการเตรียมโรงเรือนไก่เนื้อ การจัดการในลูกเป็ดระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ และการจัดการในระยะเปิดรุ่นจนถึงส่งตลาด เพื่อให้การเลี้ยงประสบผลสำเร็จและได้รับผลตอบแทนสูงสุด

2.1 การเลี้ยงลูกเปิดระยะแรกเกิดถึงอายุ 2 สัปดาห์ การจัดการในระยะนี้ต้องทำด้วยความระมัดระวัง ตั้งแต่การเตรียมรับลูกเปิด การจัดการเมื่อลูกเปิดมาถึงฟาร์ม และการจัดการต่างๆ ในระหว่างการกกลูกเปิด มีการให้อาหารครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้งประมาณวันละ 4-5 ครั้ง จะช่วยกระตุ้นให้ลูกเปิดกินอาหารได้มาก และควรเปิดไฟให้แสงสว่างตลอดเวลา เพื่อให้ลูกเปิดมองเห็นสิ่งต่างๆ ในวงกกอย่างทั่วถึง มีการจัดหา น้ำสะอาดและมีคุณภาพดีไว้ให้ลูกเปิดกินอย่างเพียงพอ พื้นที่และอุณหภูมิในการกกลูกเปิด ควรเหมาะสมกับขนาดลูกเปิดตามระยะเวลาของการเจริญเติบโต มีการระบายอากาศในโรงเรือนที่ดี มีการให้วัคซีนลูกเปิดตามโปรแกรม และมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ

2.2 การเลี้ยงเปิดเนื้อระยะรุ่นถึงส่งตลาด การเลี้ยงเปิดในโรงเรือนแบบการเลี้ยงไก่เนื้อจะต้องมีพื้นที่ในการเลี้ยงเปิดอย่างเพียงพอ เปิดสามารถอยู่ได้อย่างสบายไม่เครียด มีอาหารให้เปิดเนื้อกินตลอดเวลา ควรให้อาหารวันละหลายครั้งเพื่อกระตุ้นให้เปิดกินอาหาร มีน้ำสะอาดและมีคุณภาพดีอย่างเพียงพอตลอดเวลา ภายในโรงเรือนต้องมีการระบายอากาศที่ดี มีแสงสว่างเพียงพอให้เปิดมองเห็นอาหารและน้ำอย่างชัดเจน มีการทำวัคซีนให้กับเปิดตามช่วงอายุอย่างเคร่งครัด มีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วันที่รับลูกเปิด พันธุ์เปิดที่เลี้ยง จำนวนเปิดที่เลี้ยงทั้งหมด จำนวนเปิดที่ตายและคัดทิ้งในแต่ละวัน น้ำหนักเปิดเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นเลี้ยง ปริมาณอาหารที่เปิดกินในแต่ละวัน เป็นต้น เมื่อถึงกำหนดจับเปิดส่งตลาดต้องมีการจับและขนส่งเปิดสู่โรงฆ่าชำแหละเปิดอย่างเหมาะสม โดยอดอาหารเปิดอย่างน้อย 8-10 ชั่วโมงก่อนฆ่า แต่ให้เปิดได้กินน้ำตามปกติ หลังจากจับเปิดออกจากโรงเรือนหมดแล้ว ควรทำการขนวัสดุรองพื้นและมูลเปิดออกจากโรงเรือน ขนมูลเปิดออกนอกฟาร์มทันที เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปยังเปิดฝูงอื่นๆ ในฟาร์ม

กิจกรรม 10.2.1

การจัดการไก่เนื้อในระยะกกจะต้องมีการจัดการใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.2.1

กิจกรรม 10.2.2

การเลี้ยงเปิดในระยะรุ่นถึงส่งตลาดต้องมีการจัดการในเรื่องใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.2.2

ตอนที่ 10.3 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้ไข่

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 10.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

10.3.1 การเลี้ยงไก่ไข่

10.3.2 การเลี้ยงเป็ดไข่

แนวคิด

1. การจัดการเลี้ยงดูไก่ไข่แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ การจัดการไก่ไข่ระยะกก การจัดการไก่ไข่ระยะรุ่น และการจัดการไก่ไข่ระยะไข่ ซึ่งในแต่ละระยะมีการจัดการในการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจัดบันทึกข้อมูล เป็นต้น
2. การจัดการเลี้ยงดูเป็ดไข่แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ การจัดการเป็ดไข่ระยะกก การจัดการลูกเป็ดเล็ก การจัดการเป็ดไข่ระยะรุ่น และการจัดการเป็ดไข่ระยะไข่ ซึ่งในแต่ละระยะมีการจัดการในการเลี้ยงที่แตกต่างกัน ตั้งแต่การเตรียมโรงเรือน การเตรียมอุปกรณ์ให้อาหารและน้ำ การจัดการอาหาร การจัดการสุขภาพ และการจัดการอื่นๆ เช่น การให้แสงสว่าง การระบายอากาศในโรงเรือน และการจัดบันทึกข้อมูล เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 10.3 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูไก่ไข่แต่ละระยะได้
2. อธิบายการจัดการเลี้ยงดูเป็ดไข่แต่ละระยะได้

ตอนที่ 10.3 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้ไข่

1. การเลี้ยงไก่ไข่

การเลี้ยงไก่ไข่ในประเทศไทย ในไก่ไข่ระยะแรกเกิดจนถึงไก่ไข่ระยะรุ่นมีทั้งการเลี้ยงแบบปล่อยพื้นและการเลี้ยงในกรงรวม สำหรับในไก่ไข่ระยะไข่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยพื้นและเลี้ยงในกรงตับ โดยมีการจัดการการเลี้ยงไก่ไข่ในระยะต่างๆ ดังนี้

1.1 การเลี้ยงไก่ไข่ระยะกก ก่อนนำลูกไก่ไข่เข้ามาเลี้ยงในฟาร์มแต่ละรุ่น ผู้เลี้ยงจะต้องมีการจัดเตรียมโรงเรือนและอุปกรณ์ต่างๆ ไว้ให้พร้อม ตั้งแต่การทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ จำนวนอุปกรณ์ต้องมีปริมาณเพียงพอกับปริมาณลูกไก่ไข่ที่นำมาเลี้ยง มีการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นให้เรียบร้อยก่อนนำลูกไก่เข้าฟาร์ม ขั้นตอนในการทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงไก่ไข่มีขั้นตอนต่างๆ เช่นเดียวกับไก่เนื้อ สำหรับการจัดการการเลี้ยงไก่ไข่ระยะกก ได้แก่ การกกลูกไก่ การให้อาหารและน้ำ มีการปรับอุณหภูมิในวงกกที่เหมาะสม มีการให้อุณหภูมิในโรงระยะกกตามโปรแกรมการให้วัคซีนอย่างเคร่งครัด ทำการตัดปากไก่เพื่อให้ไก่จิกกินอาหารได้สะดวก ป้องกันการเลือกกินอาหาร และป้องกันอันตรายจากการจิกกันเอง รวมทั้งมีการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วันที่เข้าไก่ จำนวนไก่ที่เริ่มเลี้ยง อัตราการตายและคัตทิ้งในแต่ละวัน ชนิดของอาหารและปริมาณที่กิน อุณหภูมิในแต่ละวัน ประวัติการให้ยาและการเกิดโรค ประวัติการทำวัคซีน น้ำหนักตัวไก่ ต้นทุนค่าอาหาร พันธุ์ ยาและวัคซีน เป็นต้น

1.2 การเลี้ยงไก่ไข่ระยะรุ่น ไก่ไข่ในช่วงอายุ 4-16 สัปดาห์ หรือไก่ไข่ระยะรุ่น จัดเป็นระยะที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตของโครงสร้างร่างกาย ผู้เลี้ยงต้องมีการจัดการเลี้ยงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ไก่ไข่ระยะนี้มีการเจริญเติบโตของโครงสร้างที่สัมพันธ์กับการเพิ่มน้ำหนักตัวตามมาตรฐานสายพันธุ์ และให้ไก่ทุกตัวภายในฝูงมีความสมบูรณ์ แข็งแรงและสม่ำเสมอ โดยการจัดการเลี้ยงไก่ไข่ระยะรุ่นที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการเรื่องความหนาแน่นไก่ไข่ในฝูง การให้อาหารที่เหมาะสมกับอายุ ปริมาณการให้อาหารต้องพิจารณาตามมาตรฐานการให้อาหารของไก่ไข่แต่ละสายพันธุ์และน้ำหนักตัวของฝูงไก่ มีการสู่มัซงน้ำหนักไก่เพื่อควบคุมความสม่ำเสมอของฝูงไก่ไข่ มีการระบายอากาศที่ดี มีการทำความสะอาดโรงเรือนสม่ำเสมอ มีการให้แสงสว่างที่เหมาะสมเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับให้ไข่ มีการทำวัคซีนและการถ่ายพยาธิภายในและภายนอกตามโปรแกรมอย่างเคร่งครัด อาจจะมีการให้หินกลีตเพิ่มเติม และต้องมีการบันทึกรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูไก่ไข่ เช่น น้ำหนักตัวไก่ ปริมาณอาหารที่กิน เป็นต้น

1.3 การเลี้ยงไก่ไข่ระยะไข่ กรณีที่ต้องการเลี้ยงไก่ไข่บนกรงตับ จะต้องมีการย้ายไก่รุ่นขึ้นเลี้ยงในกรงตับก่อนที่ไก่จะให้ไข่ประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อให้ไก่ไข่มีการปรับตัวเนื่องจากการเปลี่ยนที่อยู่ การจัดการการเลี้ยงไก่ไข่ระยะไข่ ได้แก่ มีการจัดเตรียมโรงเรือนและอุปกรณ์ โดยทำความสะอาดและฆ่าเชื้อให้เรียบร้อยก่อนที่จะถึงกำหนดลูกไก่ไข่เข้าฟาร์ม กรณีเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อยพื้น ควรจะมีการจัดเตรียมรังไข่สำหรับให้ไก่วางไข่

มีการให้อาหารไก่ไข่อย่างเต็มที่ ไม่ควรจำกัดอาหาร โดยพิจารณาจากมาตรฐานของสายพันธุ์ไก่ไข่ ต้องมีน้ำให้ไก่กินอย่างเพียงพอ โดยทั่วไปถ้าเป็นการเลี้ยงระบบกรงตับ จะเปิดน้ำให้เต็มรางน้ำตลอดเวลา การเลี้ยงในระบบฝูง ควรใช้รางน้ำอัตโนมัติ น้ำที่เลี้ยงต้องสะอาดและมีอุณหภูมิต่ำ และควรทำความสะอาดรางน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

การให้แสงสว่างแก่ไก่ไข่ในช่วงไก่สาวก่อนให้ไข่มีความสำคัญมาก จึงต้องมีโปรแกรมการควบคุมแสง โดยมีจุดประสงค์คือ เพื่อควบคุมความเป็นสาวของไก่ไข่และให้ไก่เริ่มให้ผลผลิตในอายุและระยะเวลาที่ถูกต้อง เพื่อให้ไก่สามารถผลิตไข่ได้สูงสุด เพื่อควบคุมขนาดของฟองไข่ และเพื่อกระตุ้นให้กินอาหารได้เพิ่มขึ้น ในระยะ

ไข่มุมจะมีการให้แสงสว่างวันละ 15-17 ชั่วโมงขึ้นกับสายพันธุ์ของไก่ โดยจะต้องมีความเข้มของแสงประมาณ 40 ลักซ์ (Lux)

การเก็บไข่ไก่ ควรเก็บให้บ่อยครั้ง กรณีที่เลี้ยงแบบปล่อยพื้น ควรเก็บไข่น้อยวันละ 4 ครั้ง กรณีเลี้ยงแบบกรงตับ ควรเก็บไข่น้อยวันละ 3 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อป้องกันไข่เสียหายจากการแตก มีการคัดไก่ที่ไม่ไข่ออกจากฝูง เพื่อให้ไม่สิ้นเปลืองอาหาร และให้มีผลผลิตของฝูงสูงขึ้น เมื่อไก่ไข่มุมอายุประมาณ 80 สัปดาห์ หรือเมื่ออัตราการไข่ต่ำกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ ควรปลดไก่ออกขาย

มีการทำวัคซีนไก่ไข่ที่จำเป็นตามโปรแกรมอย่างเคร่งครัด โดยให้เหมาะสมกับการระบาดของโรคในท้องถิ่นนั้นๆ รวมทั้งถ่ายพยาธิทั้งพยาธิภายในและพยาธิภายนอกอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดบันทึกการเลี้ยงอย่างละเอียด เช่น การให้อาหาร จำนวนไข่ จำนวนไก่ตาย การให้ยาและวัคซีน เป็นต้น

2. การเลี้ยงเปิดไข่

การเลี้ยงเปิดไข่ในประเทศ เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยพื้น ซึ่งมีทั้งการเลี้ยงแบบปล่อยทุ่ง แบบปล่อยลาน และเลี้ยงในโรงเรือน โดยการเลี้ยงเปิดไม่จำเป็นต้องมีแหล่งน้ำสำหรับให้เปิดลงเล่นน้ำ การจัดการการเลี้ยงเปิดไข่ในระยะต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเลี้ยงลูกเปิดไข่ระยะกก (อายุ 1 วัน ถึง 3 สัปดาห์) การเลี้ยงลูกเปิดไข่ระยะกกมีการจัดการเช่นเดียวกับการเลี้ยงลูกเปิดเนื้อ โดยมีการกกลูกเปิดในระยะ 3 สัปดาห์แรก มีการให้อาหารครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง ประมาณวันละ 4-5 ครั้ง และจัดหาน้ำสะอาดและมีคุณภาพดีไว้ให้ลูกเปิดกินอย่างเพียงพอ มีการระบายอากาศและแสงสว่างภายในโรงเรือนอย่างเหมาะสม มีการให้วัคซีนแก่ลูกเปิด และมีการจัดบันทึกข้อมูลต่างๆ

2.2 การจัดการเลี้ยงลูกเปิดเล็ก (อายุ 3-8 สัปดาห์) ลูกเปิดในระยะนี้จะโตเร็วมาก ต้องขยับขยายที่อยู่ให้กว้างขึ้น อุปกรณ์ให้น้ำและอาหารต้องเปลี่ยนให้มีขนาดใหญ่และมีจำนวนมากขึ้นตามจำนวนของลูกเปิด จัดวางอุปกรณ์ให้น้ำและอาหารให้กระจายทั่วไปในโรงเรือน เพื่อให้ลูกเปิดสามารถกินอาหารและน้ำได้ตลอดเวลา

2.3 การเลี้ยงเปิดไข่ระยะรุ่น เปิดไข่ระยะรุ่นหรือเปิดสาว หมายถึง เปิดที่มีอายุ 3-5 เดือน เปิดระยะนี้จะมีขนแก่ขึ้นเต็มตัว มีความแข็งแรงทนทานต่อโรค การเลี้ยงดูในระยะนี้นับว่ามีความสำคัญและต้องมีการเอาใจใส่อย่างมาก เพราะเป็นระยะของการเจริญเติบโต นอกจากนี้ยังต้องมีการควบคุมอาหารและน้ำหนักตัวอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เปิดอ้วนหรือผอมเกินไป เพราะจะมีผลต่อการให้ไข่ของเปิดในระยะต่อไป

2.4 การเลี้ยงเปิดไข่ระยะไข่ เปิดจะเริ่มให้ไข่เมื่ออายุ 20-22 สัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นกับความสมบูรณ์ของเปิดและพันธุ์เปิดที่เลี้ยง สำหรับการเลี้ยงดูเปิดไข่ เริ่มจากการย้ายเปิดสาวเข้าเล้าเปิดไข่ ซึ่งควรย้ายก่อนที่เปิดจะเริ่มไข่ประมาณ 2-3 สัปดาห์ เพื่อให้เปิดได้เคยชินกับสถานที่และรังไข่ การจัดการเปิดระยะไข่ ได้แก่ จัดเตรียมรังไข่ ให้น้ำและอาหารเปิดระยะไข่อย่างเต็มที่เพื่อให้เปิดได้รับโภชนาที่เพียงพอในการให้ผลผลิตไข่ ให้แสงสว่างวันละ 17-18 ชั่วโมง มีการระบายอากาศที่ดี มีการตรวจดูสุขภาพของเปิดทุกวัน มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์และโรคเพลก ถ่ายพยาธิ และกำจัดพยาธิภายนอกก่อนเปิดเริ่มไข่ ดูแลวัสดุรองพื้นอย่าให้ชื้นแฉะหรือแข็งเป็นแผ่น มีการบันทึกข้อมูลต่างๆ เช่น ปริมาณอาหารที่กิน ผลผลิตไข่ เปิดคัดทิ้งและเปิดตาย การให้ยาหรือวัคซีน เป็นต้น ในระหว่างเลี้ยงเปิดไข่ต้องคัดเปิดที่ไม่ไข่หรือให้ไข่น้อยออกจากฝูงอยู่เสมอ เพราะเปิดเหล่านี้จะกินอาหารทุกวัน ทำให้ต้นทุนการผลิตไข่ต่อฟองสูงขึ้น ปกติเปิดจะให้ไข่ได้ประมาณ 1 ปี หลังจากนั้นไข่ก็จะลดลงจนเลี้ยงไม่คุ้มค่าอาหาร ควรปลดขายเปิดทั้งฝูง

กิจกรรม 10.3.1

การเลี้ยงไก่ไข่ระยะรุ่นต้องมีการจัดการในเรื่องใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.3.1

กิจกรรม 10.3.2

การเลี้ยงเป็ดไข่ระยะไข่ต้องมีการจัดการในเรื่องใดบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 10.3.2

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 10 การผลิตสัตว์ปีก

ตอนที่ 10.1 พันธุ์สัตว์ปีก

แนวตอบกิจกรรม 10.1.1

1. ไก่เนื้อที่นิยมเลี้ยงเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไก่เนื้อลูกผสม ได้แก่ ไก่พันธุ์คอร์นิช และไก่พันธุ์ไวท์พลีมัทธอค
2. พันธุ์เป็ดเนื้อที่นิยมเลี้ยงเป็นการค้าในประเทศไทย ได้แก่ เป็ดพันธุ์ปักกิ่ง เป็ดพันธุ์มโหรี และเป็ดลูกผสม

แนวตอบกิจกรรม 10.1.2

1. พันธุ์ไก่ไข่ที่เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตไข่ลูกผสม ได้แก่ ไก่พันธุ์เล็กฮอร์นขาว ไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด และไก่พันธุ์บาร์พลีมัทธอค
2. พันธุ์เป็ดไข่พื้นเมืองที่นิยมเลี้ยงในประเทศไทย ได้แก่ เป็ดนครปฐม เป็ดปากน้ำ และเป็ดกบินทร์บุรี

ตอนที่ 10.2 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้เนื้อ

แนวตอบกิจกรรม 10.2.1

การจัดการไก่เนื้อในระยะกก มีดังนี้

1. การเตรียมรับลูกไก่
2. การจัดการเมื่อลูกไก่มาถึงฟาร์ม
3. การจัดการต่างๆ ในระหว่างการกกลูกไก่ ได้แก่ การจัดการการให้อาหาร การให้น้ำ พื้นที่เลี้ยงลูกไก่ อุณหภูมิในการกกลูกไก่ ความชื้นภายในโรงเรือน การระบายอากาศภายในโรงเรือน แสงสว่างภายในโรงเรือน และการจัดการอื่นๆ

แนวตอบกิจกรรม 10.2.2

การเลี้ยงเป็ดในระยะรุ่นถึงส่งตลาดต้องมีการจัดการในด้าน

1. พื้นที่เลี้ยงเป็ด
2. การให้อาหารและน้ำ
3. การจัดการอื่นๆ ได้แก่ การระบายอากาศ การให้แสงสว่าง สุขภาพเป็ด การบันทึกข้อมูล การขนส่งเป็ด และการจัดการมูลเป็ด

ตอนที่ 10.3 การเลี้ยงสัตว์ปีกให้ไข่

แนวตอบกิจกรรม 10.3.1

การเลี้ยงไก่ไข่ระยะรุ่นต้องมีการจัดการในด้าน

1. ความหนาแน่นของฝูงไก่ไข่
2. การให้อาหาร
3. น้ำหนักตัวและความสม่ำเสมอของฝูงไก่ไข่
4. การจัดการอื่นๆ ได้แก่ การระบายอากาศ การทำความสะอาดโรงเรือน การให้แสงสว่าง การทำวัคซีนและกำจัดพยาธิ การให้หินเกล็ด และการจดบันทึก

แนวต่อบกิจกรรม 10.3.2

การเลี้ยงเป็ดไ้ระยะไ้ต้องมีการจัดการในด้าน

1. การจัดเตรียมรังไ้
  2. การให้อาหาร
  3. การให้แสงสว่าง
  4. การจัดการอื่น ๆ ได้แก่ ด้านสุขภาพ วัสดุรองพื้น บันทึกข้อมูล การระบายอากาศ
  5. การปลดเป็ดไ้
-

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 10

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การผลิตสัตว์ปีก”
คำแนะนำ ขอให้ให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

---

1. ข้อใดจัดเป็นเปิดเนื้อพันธุ์แท้
  - ก. พันธุ์มีส์โควี
  - ข. พันธุ์กาก็แคมป์เบลล์
  - ค. พันธุ์เซอร์วีลเลย์
  - ง. พันธุ์บาร์บารี
  - จ. พันธุ์กรีมัวร์
2. ข้อใดจัดเป็นเปิดพันธุ์ไข
  - ก. พันธุ์มีส์โควี
  - ข. พันธุ์กาก็แคมป์เบลล์
  - ค. พันธุ์เซอร์วีลเลย์
  - ง. พันธุ์บาร์บารี
  - จ. พันธุ์กรีมัวร์
3. ก่อนลูกไก่มาถึงฟาร์ม ผู้เลี้ยงควรเปิดไฟเครื่องกกให้เรียบร้อยก่อนลูกไก่มาถึงฟาร์มกี่ชั่วโมง
  - ก. 1-2 ชั่วโมง
  - ข. 4-6 ชั่วโมง
  - ค. 6-12 ชั่วโมง
  - ง. 12-24 ชั่วโมง
  - จ. 24-48 ชั่วโมง
4. ภาชนะให้อาหารไก่เนื้อระยะรุ่น ควรปรับให้มีความสูงที่ระดับใด
  - ก. ขอบบนของถาดอาหารต่ำกว่าระดับหัวไก่ประมาณ 2.5 เซนติเมตร
  - ข. ขอบบนของถาดอาหารสูงกว่าระดับหัวไก่ประมาณ 2.5 เซนติเมตร
  - ค. ขอบบนของถาดอาหารต่ำกว่าระดับหลังไก่ประมาณ 2.5 เซนติเมตร
  - ง. ขอบบนของถาดอาหารสูงกว่าระดับหลังไก่ประมาณ 2.5 เซนติเมตร
  - จ. ขอบบนของถาดอาหารอยู่ที่ระดับตาไก่
5. เมื่อลูกเป็ดมาถึงฟาร์ม ควรมีการจัดการใดเป็นอันดับแรก
  - ก. ชั่งน้ำหนักลูกเป็ด
  - ข. ให้อาหาร
  - ค. ให้น้ำ
  - ง. ตีดเบอร์
  - จ. ให้อุณหภูมิ

6. ข้อใดเป็นการจัดการเปิดเนื้ออายุมากกว่า 2 สัปดาห์ที่ถูกต้อง
- ก. ปรับอุณหภูมิในโรงเรือนให้เหมาะสมที่ 32-35 องศาเซลเซียส
  - ข. ทำวัคซีนให้กับเปิดตามช่วงอายุอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะวัคซีนป้องกันโรคนิวคาสเซิล
  - ค. ควรให้อาหารเปิดวันละหลายครั้ง เพื่อกระตุ้นให้เปิดกินอาหาร
  - ง. พื้นที่สำหรับเลี้ยงเป็ดระยะนี้ คือ ในโรงเรือนระบบเปิดให้มึ้น้ำหนักเป็ดมีชีวิตรวมไม่เกิน 26 กิโลกรัม ต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร
  - จ. ถูกทุกข้อ
7. เพื่อดูความสม่ำเสมอของฝูงไก่ไข่ ควรทำการสุ่มชั่งน้ำหนักไก่ไข่ที่อายุเท่าไร
- ก. 2-3 สัปดาห์
  - ข. 5-6 สัปดาห์
  - ค. 8-10 สัปดาห์
  - ง. 12-14 สัปดาห์
  - จ. 16-18 สัปดาห์
8. ไก่ไข่ระยะไข่ควรให้แสงสว่างวันละกี่ชั่วโมง
- ก. 13 ชั่วโมง
  - ข. 16 ชั่วโมง
  - ค. 19 ชั่วโมง
  - ง. 21 ชั่วโมง
  - จ. 23 ชั่วโมง
9. ในฤดูร้อนจะกกลูกเป็ด เป็นระยะเวลาานานเท่าใด
- ก. 1 สัปดาห์
  - ข. 2 สัปดาห์
  - ค. 3 สัปดาห์
  - ง. 4 สัปดาห์
  - จ. 5 สัปดาห์
10. อาหารเปิดเล็กอายุ 3-8 สัปดาห์ควรเป็นอาหารที่มีระดับโปรตีนเท่าใด
- ก. 21-22 เปอร์เซ็นต์
  - ข. 20-21 เปอร์เซ็นต์
  - ค. 19-20 เปอร์เซ็นต์
  - ง. 16-18 เปอร์เซ็นต์
  - จ. 13-15 เปอร์เซ็นต์

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 10

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ค	1. ก
2. จ	2. ข
3. ง	3. ก
4. ข	4. ง
5. ข	5. ก
6. ก	6. ค
7. ค	7. ข
8. ค	8. ข
9. ข	9. ข
10. ง	10. ง

บรรณานุกรม

- โชคชัย ช่วยณรงค์ “การจัดการการเลี้ยง ไก่ไข่และเป็ดไข่” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการการผลิตสุกรและสัตว์ปีก* หน่วยที่ 10 พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- ณัฐศักดิ์ พัฒนกุลชัย และมณฑิชา พุทษาคำ “การจัดการการเลี้ยงไก่เนื้อและเป็ดเนื้อ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการการผลิตสุกรและสัตว์ปีก* หน่วยที่ 9 พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544
- นรสีห์ ตระกูลช่าง *การเลี้ยงเป็ดไข่* กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 2526
- ปฐม เลาหะเกษตร *การเลี้ยงเป็ด* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์ 2529
- พายัพ ยังปักษี บรรณาธิการ *คัมภีร์เป็ดเทศ บาร์บารี (กบินทร์บุรี)* สมุทรปราการ บริษัท ไฟว์ อีดีเตอร์ จำกัด 2541
- พินิจ ลำดวนหอม *การเลี้ยงเป็ด* กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต 2530
- “ลักษณะเด่นของเป็ดสายพันธุ์ CP.GOLDEN และ CP.SUPER” (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 14 สิงหาคม 2553 จาก <http://www.cfpoultry.com/archives/134>
- สวัสดิ์ ธรรมบุตร ศิริพันธ์ โมราถบ อัมพร ธรรมบุตร และไสว นามคุณ (2553) *การเลี้ยงเป็ดไข่พันธุ์กบินทร์บุรี* (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 14 สิงหาคม 2553 http://www.dld.go.th/service/dkegg_kabin/main.html
- สุกิจ ชันธปราบ *การผลิตสัตว์ปีก* เชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยีเกษตรแม่โจ้ 2534
- สุชน ตั้งทวีพัฒน์ *การจัดการผลิตสัตว์ปีก* พิมพ์ครั้งที่ 3 เชียงใหม่ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2542
- อาวุธ ต้นโซ *การผลิตสัตว์ปีก* กรุงเทพฯ โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์ 2538

สไลด์ประกอบการสอนผ่าน STOU TV online
(<http://stouonline.stou.ac.th/tv/ondemand.htm>)

ชุดวิชา 90305 การผลิตสัตว์
เรื่อง การเลี้ยงสัตว์ปีกให้น้ำ

พันธุ์ไก่พื้นเมือง

พันธุ์ไก่พื้นเมือง

1. ไก่หวือไก่น

ไก่นหวือไก่น

ไก่นหวือไก่น

ไก่นหวือไก่น

พันธุ์ไก่พื้นเมือง

2. ไก่ตะกวด

3. ไก่นจ้

พันธุ์ไก่พื้นเมือง

4. ไก่กลายพันธุ์ ไก่คออ่อน

5. ไก่ลูกผสมที่ผลิตเพื่อการค้าโดยเฉพาะ

ไก่นพื้นเมืองลูกผสม 5 สายพันธุ์

การจัดการเลี้ยงดูไก่พื้นเมือง

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองอายุ 0-8 สัปดาห์

การกกไก่ 35 องศาเซลเซียส

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองอายุ 0-8 สัปดาห์

- การให้อาหารและน้ำ
- ขำวัดขึ้นป้องกันโรค

การเลี้ยงไก่ระยะเจริญเติบโตอายุ 7-16 สัปดาห์

พื้นที่ 8 หัวต่อตารางเมตร

- การให้อาหารและน้ำ
- ขำวัดขึ้นป้องกันโรค

การเลี้ยงไก่สาวอายุ 7-20 สัปดาห์

พื้นที่ 6-6 หัวต่อ 1 ตารางเมตร

- การให้อาหารและน้ำ
- แสงสว่าง 1 ฟุตแรงเพียง

การเลี้ยงไก่พ่อแม่พันธุ์อายุ 20-72 สัปดาห์

การให้อาหารและน้ำ

- แสงสว่าง 1 ฟุตแรงเพียง 14-16 ชั่วโมง
- รางใส

ตลาดไก่พื้นเมือง

ตลาดไก่พื้นเมือง

เกษตรกร → พ่อค้า → ผู้บริโภค

รูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อ
 แบบประณีตราคา/แบบรับจ้างเลี้ยง/ครบวงจร

ผู้เลี้ยงไก่เนื้อ
 ↓
 บริษัท
 ↓
 โรงฆ่าชำแหละ
 ↓
 ผู้บริโภค

โรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงไก่เนื้อ

โรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ

มี 2 รูปแบบ

1. โรงเรือนเปิด
2. โรงเรือนปิด

รูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อ

โรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ

1. โรงเรือนเปิด

รูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อ

โรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ

2. โรงเรือนปิด

อุปกรณ์ให้อาหาร

การจัดการเลี้ยงดูไก่เนื้อ

แบ่งออกเป็น 2 ระยะ

1. การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิด ถึงอายุ 2 สัปดาห์
2. การจัดการไก่เนื้อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

1. การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิด ถึงอายุ 2 สัปดาห์

- การเตรียมโรงเรือนเลี้ยงไก่เนื้อ

- การเตรียมวัสดุปลูก

1. การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิด ถึงอายุ 2 สัปดาห์

- การจัดการเมื่อลูกไก่ มาถึงฟาร์ม
- การให้อาหารและน้ำ อาหารระยะแรก 1-21 วัน

1. การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิด ถึงอายุ 2 สัปดาห์

- พื้นี่ในการกก 20-30 นิ้ว/ตารางเมตร 0.06 ตารางเมตร/ ลูกไก่ 1 ตัว

- อุณหภูมิในการกก 32-36 องศาเซลเซียส ลด 3°C/สัปดาห์

1. การจัดการไก่เนื้อระยะแรกเกิด ถึงอายุ 2 สัปดาห์

- ความชื้น/การระบายอากาศในโรงเรือน
- การไฟส่องสว่าง
- การไฟวัดชื้น
- การจดบันทึกข้อมูล

2. การจัดการไก่เข็รระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- **พื้นที่**
8-10 ตัวต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร
- **การให้อาหารและน้ำ**
อาหารไก่เข็รระยะที่ 2
21-36 วัน
อาหารไก่เข็รระยะที่ 3
36 วันจนถึงส่งขาย

2. การจัดการไก่เข็รระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- อุณหภูมิ 20-30°C
- การระบายอากาศ
ในโรงเรือน
- ความชื้น
ความชื้นสัมพัทธ์ 60-80%

2. การจัดการไก่เข็รระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การไฟนแสงสว่าง
ความเข้มของแสง 10 ลักซ์
- การไฟวัคซีน
- การจัดการเกี่ยวกับโรคระบาด
- การจดบันทึกข้อมูล

2. การจัดการไก่เข็รระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การจับและการขนส่งไก่เข็รสู่ตลาด

2. การจัดการไก่เข็รระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

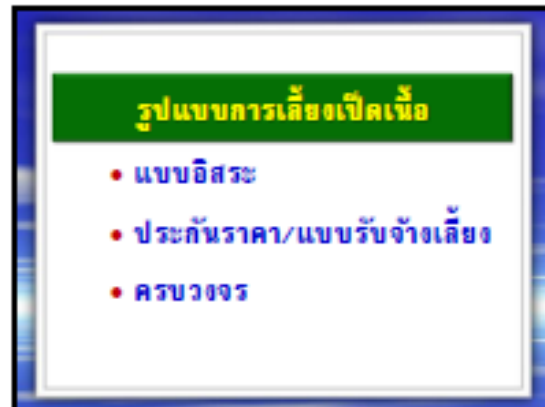
- การจัดการเกี่ยวกับมูลไก่

ตลาดไก่เนื้อ

ลักษณะการเลี้ยงเปิดเนื้อ

- การเลี้ยงแบบไล่ทุ่ง
- การเลี้ยงแบบปล่อยวาง
- การเลี้ยงในโรงเรือน

โรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงเปิดเนื้อ

โรงเรือนเลี้ยงเปิดเนื้อ

มี 2 รูปแบบ

1. โรงเรือนเปิด

โรงเรือนเลี้ยงเปิดเนื้อ

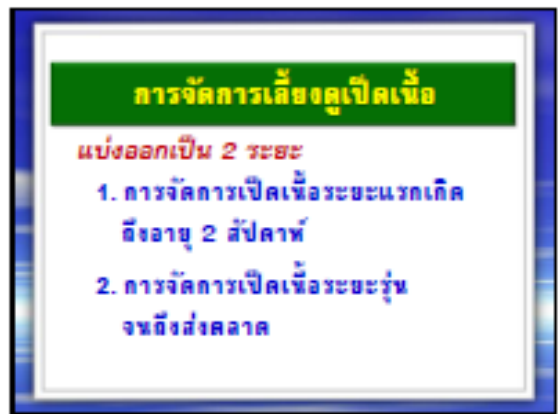
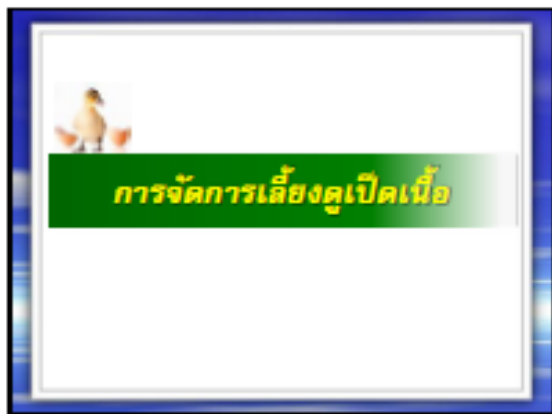
2. โรงเรือนปิด

อุปกรณ์ให้อาหาร

อุปกรณ์ให้น้ำ

1. การจัดการเปิดเข็มระยะแรกเกิด
ซึ่งอายุ 2 สัปดาห์

- การเตรียมโรงเรือนเลี้ยงเปิดเข็ม
- การเตรียมรับลูกเปิด
- การจัดการเมื่อลูกเปิดมาซึ่งฟาร์ม

1. การจัดการเปิดเข็มระยะแรกเกิด
ซึ่งอายุ 2 สัปดาห์

- การให้อาหารและน้ำ
อาหารเฉพาะที่อาหารเม็ด
ขยพลาแก็ก (Ornabla)
อายุ 0-3 สัปดาห์

1. การจัดการเปิดเข็มระยะแรกเกิด
ซึ่งอายุ 2 สัปดาห์

- พื้นพื้นการกก
10-15 ตัวต่อตารางเมตร
- อุณหภูมิในการกก
32-35°C
ลด 5°C/สัปดาห์

1. การจัดการเปิดเข็มระยะแรกเกิด
ซึ่งอายุ 2 สัปดาห์

- ความชื้น/การระบายอากาศในโรงเรือน
- การไฟส่องสว่าง
- การไฟวัคซีน
- การจดบันทึกข้อมูล

2. การจัดการเปิดเข็มระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- พื้นพื้นที่
16 กิโลกรัม/1 ตารางเมตร
26 กิโลกรัม/1 ตารางเมตร

2. การจัดการเปิดเข็มระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การให้อาหารและน้ำ
  - อาหารลูกเปิดในช่วงอายุ 2-3 สัปดาห์
  - อาหารเปิดรุ่นในช่วงอายุ 3-6 สัปดาห์
  - อาหารระยะขุนในช่วงอายุ 6 สัปดาห์ถึงส่งตลาด

2. การจัดการเปิดเพื่อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- อุณหภูมิ
- การระบายอากาศ
- ความชื้น
- การให้แสงสว่าง

2. การจัดการเปิดเพื่อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การให้วัคซีน

- การจับบันทึกข้อมูล

2. การจัดการเปิดเพื่อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การจับและการขนส่งเปิดเนื้อสู่ตลาด

2. การจัดการเปิดเพื่อระยะรุ่นจนถึงส่งตลาด

- การจัดการเกี่ยวกับมูลเปิด

ตลาดเปิดเนื้อ

ตลาดเปิดเนื้อ

1. ตลาดเปิดเนื้อประเภทผู้เลี้ยงอิสระ

